ՀԱՄԵՆԻՆՈՒԹԻՒՆ ՏԱՐԻ — ԹՒ 1916 ՇԱԲԱԹ 11 ՅՈՒՆՎԱՐ 1886 (Ն. Տ.) 23 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՀԱՅԿԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳՍԻՐԵ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԱՆՄԱՆԵՐ

ԲԱԺԱՆԵՐԻՆԱԳՐԵՍՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆՈՒՆ

	Տարեկան	Կիսամեայ
Ի Գոլոշ՝ նամակ	6 մէջիտ	3 մէջ.
Դուրսառաց	» 7 »	3 1/2 »

20 փարա

ԳԱՆՄԱՆԵՐ

ՀԱՅԿԵՆԻՔի վերաբերեալ նամակ և այլ գրութիւն պէտք է ուղղել առ խմբագրութիւն, Ի. Գոլոշ Մէրճան Զարէյ, Բիւրէ էմէնի խան եդիարդ յարկ թիւ 1.

20 փարա

Ի. ԳՈԼՈՇ 10 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳՈՒՄԲԱՆԱՆ ՋԱՏԱՆԱՑԸ

ԱՆԴՐԻԱՆԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Թարգմ. կը կարդանք թ. Ամերիկի և Գերմանիայի մէջ տարբեր յուշեր հանդէսի. բանական գիտարան է հաստատել թ. Սերբիոյ կամ Թուրքիան ի՛նչպէս յարձակիլ այն Օսմ. բանակաւոր բանակին վրայ. որ այժմ ի՛նչ պատրաստել պիտի ունենան. մանաւանդ եթէ այս բանակին. Գերմանիոյ հետ բարեկամական հանգամանքներ մը. վասնզի Գերմանիոյ զբաղումները. Հաճախ կայ հարցուկս ստորագրուելու թ. Սերբիոյ. հոգաւոր իրենց գրասենեակ ընդունելու. [illegible] Գերմանիոյ հետ. և մեր կը կարծենք թ. մինչև իսկ Թուրքիան ամենայն ազնիւ բան մը յարձակիլ ասելի. Ամերիկայ մէջ ապրող [illegible] Գերմանիան և Օսմանեան միացեալ զորամասերուն վրայ յարձակիլ ասելի. մեր կարծիք. Ամերիկայ [illegible] իրենց սահմանագիծը վրայ ծագած ընդհանուր հրդեհին. որ կորնչեցնէ թերեւս ենթադրել թ. Մինչև Ամերիկայ մէջ ցոյց տրուած յուսաբանութիւնն հիմնեալ է այն հանգիստն վրայ թ. զարձեն ամենեքեան ասելի. [illegible] թ. Սերբիոյ [illegible] Գերմանիան և Օսմանեան միացեալ զորամասերուն վրայ յարձակիլ ասելի. մեր կարծիք. Ամերիկայ [illegible] իրենց սահմանագիծը վրայ ծագած ընդհանուր հրդեհին. որ կորնչեցնէ թերեւս ենթադրել թ. Մինչև Ամերիկայ մէջ ցոյց տրուած յուսաբանութիւնն հիմնեալ է այն հանգիստն վրայ թ. զարձեն ամենեքեան ասելի. [illegible] Գերմանիոյ [illegible] Գերմանիան և Օսմանեան միացեալ զորամասերուն վրայ յարձակիլ ասելի. մեր կարծիք. Ամերիկայ [illegible] իրենց սահմանագիծը վրայ ծագած ընդհանուր հրդեհին. որ կորնչեցնէ թերեւս ենթադրել թ. Մինչև Ամերիկայ մէջ ցոյց տրուած յուսաբանութիւնն հիմնեալ է այն հանգիստն վրայ թ. զարձեն ամենեքեան ասելի. [illegible]

սական Բոլսեվիզմէն եկած լուրեր կը ծանուցանեն թէ, Տոմպրովսկին ի Կրանիքա (Ռուսիական սահմանագլուխ) և ի Մանչուրիէ (Բրուսիական սահմանագլուխ) տեղաց երկիմաստեցաց յենուիներց ոյժի սկիզի ընդհանուր Ռայս երկիմաստագոյն գծեր, որք ազատագրական սեռակիսով յոյժ կոթուած են, տարտարընթացքին մէջ պիտի տարանին։

—

Ջրոյց մը, որ տեսնն տեսնն վերջը տան յերեան կ'երթայ, այս պահուս Նորէն չրիսարիլ սկսած է։ Կ'բուսի թէ Ասորոյ Թրանսիսկոս Ասիսի կայարի յաստիճանի գրանան այցելութիւն մը պիտի տայ Խորհրդ Ռուսկիրսի։ Ցեսուցցուցանը տեսի պիտի ուղեցնայ ի Բիլիսիրիք։

—

Դարտասի Ներքինիս իշխանին ազգ. տարարիներն 6-5 յարաբի պիտի տեսնէ։ Իշխանն նիս կ'երիտայ որ պիտի անցանէ իր տարեկարգին մեծագոյն մասը։ Ան յերան իշխանն իր երկիրը վերադառնալէ առաջ, քանի մը որ կանգ պիտի առնու Վիլենայի մէջ։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը կարդանք թէ Նախարարաց խորհուրդն այսպէս ուշադրաւորագոյն նիստ գումարելով ի Բ. Դուան, ներկայ գտնուած թեկնդրդ Ռոսամանի ձեռք առնելիք միջոցներուն վրայ պիտի խորհրդակցի։

—Վեհ. Սուլթանն Իսմիխանի [illegible] Վեսիլ. Բեսարիոյ պէս, և յիշեալ պատասխանատուին ուրախութեան շնորհաւորեց Ն. Վսեմութեան եղբայրը և Բեռլինի կառավարութեան իրաւունքը Գալիցիոյ բաղնեանց համար։

—Ռուսական Ցամ. գեներալ Թէմ-Ֆիզ պէս յուսով. 15ին և 16 ին ցայգանոնգնեանց տաք է, որոց հրաւէրը է Դեղմանիոյ Նախարարներն ազատական գան և բոլոր բարձրաստիճան անձերն։

Գերմանիոյ լրագրերը կը ծանուցանեն թէ գեներալաստան գանձնեանը մեծ մասամբ արեւելեան ճամբ գրգռելով զարգացուած լինելով. անենուն գանհանանալ թիւնն պատճառեր են։

Դեսարանն մեծ պատասխանի ընդուներ է բոլոր հիւրերն և հեռանալու որն իւր հրաւէրին արգելանք պատասխանոց բոլոր անձանց տաւեներն երկայնով. ըստ տարբերանքին մէկ մէկ ալեքսանդ ձեռք է։

—Դեղմանիոյ կայսրը Թագի պատասանանին Ա. կարգը տուաւ մայրաքաղաքիս Դերմանական գեղասան Գ. Ռասանիին։

—Մայրաքաղաքիս Դերմանական գեղասանու հի Ցիկին Ռասանիին և Հոգ փաշայի ամիսին սկսած են թարգերն լեզուն գաս ասնուլ։

—Գերլիզնեն կը ծանուցանեն թէ քաղաքական ոգեկոչ և մանաւորապես արքայական պարտական մէջ բաներ հաւաս չընդունուիր լրագրաց ոմանց իրրև տարբ տասն ան լուրին. թէ Ալէքսանդր իշխանն ուզեցեր է Ս. Դրան գիմեան լինելով Արեւելեան Բուլգարիի խնդիրը պիտի կարգադրելի Սոմ. կառավարութեան իրաւունքն և Գուլիսիրոյ բաղնանաց համեմատ, առանց մեծ ներութեանց միջոցներ տալիքեան և հանանութեան պէտք տեսնելու։

—Վեհ. Սուլթանն հրաման բրաւ որ Խմիրիէի մէջ Դարտասի իշխանին ընծայած ազարանն նորոգուելով կառուցուի և պարտէզը զարդարուի. որպէս զի նիստիքա իշխանը հոն լինի, եթէ երբեք Գալիս գայ։

—Ազրիանոպոլսոյ և Փիլիպէի ի վեր երկիմաստագոյ հարցերի [illegible] Ս տեսան 4-3 որ մէկ կառավարէն մէջերը փոխադրութիւն պիտի լինի Ե. Գ. հարցարանէրին վրայ, որ գիտ. գիտասան է ազգանունց պատճառաւ։

Թրքամատրանան պարտականաց մի խառնակութիւնն եւս սկսած է, և Փ. լրագրէն նեկայ ոյն նամանիներ, որ Գալիս ապահով նամանին գրագրութիւնը լեն կրեր, երկրին գրագրացին կը վերադրեն։

Կ'բուսի թէ, հիմնակայ կարգադրութեանց նպատակ, առ այժմ լոկ ուզեցարաց կառավարութիւն երթեւեկ հարեանութեան մէջ պիտի տրուի։

—Լիսարիէսի ուսանելութեանց նպատակով, Գուլիսիրոյ պարարանի գրագրաց նախարարը Գ. Ջանանի և կապարան էֆ. երեկ առաւօտ Ռուսիոյէն մեկներ են Գալիս գալու համար, ուսանիներ պարտական ազատած լինելով Ալէքսանդր իշխանին կողմէ կարեւոր գեղեցիկ մը ընելու կայսերական կառավարութեանն։

—Ռուսական գնդերու ընդհանրութեան մը 7-8 ամիսներն ձերբակալուած լինելով. մեծաքր պիտի գտանին մեր բարգարագիր պատասխանի ասնելին ուզենք։

—Ռուսական [illegible] պարտ և Մանչուրիոյ սահմանագլուխներն համաձայնելով Սոմ. զորաց ազատական վիճակն և դիմադրական հիւանդանոցաց ու գեղարուեստաց կացութիւնն քննելու և տեղեկագրելու պատասխան ունեն. Ռիչարդ քիմիներին ոմանք արգէն մեկնեցան են և ոմանք ի մեզ պիտի մեկնին։

—Հանրայն յունվ. 13 Մուսայ կը գրեն - — Սերբիայէն ի վեր յուզում մը կը սիրի հանանայի ժողովրդեան մէջ, Գրիգորեցոց գեղ պարտաստրի մը պատասան. զոր Փարլեի Քան լրագրին հրատարակած է իր յունվ. 4 թուին մէջ. Այս թղթակցութիւնը կը վերագրուի մեծ ազդեցութեան մը ներքոյ գրուցին։ Այս տարի քրիստոնէից մէջերն 10ի չափ երեսեանի ոնանց կոչել նամակ մ'ստացեալ այսպէս լինելով հիւրասասին, հրաւիրելով զայն որ եկ տանու ինչ որ հրատարակած է Փարիզի լրագրին մէջ։ Մինչեւ. իսկ կ'ըսուի որ եթէ մերժուցեան պատասխան տայ, վկայիներ պիտի գրկեսին իրեն։ Ձ մասու պատմանամամ մը արտասած է իրեն պատասխանելու համար։ Այս պատմանամամ տարեսին լրացած չլինելով. խնդիրն տասս կը մնայ։

—Մոնթենեգրոյ կ'իմանայ թէ, Գուլիսիրոյ կառավարութիւնը մեծ ազդեցութեանց զենքակիցութեան վերաբերեալ ծանուցագրերն պատասխանած է թէ, Գուլիսիրա պատասան է իր բանակն արձակելու, եթէ Եւրոպա իրեն երաշխաւորութիւն տայ թէ, Սերբիա նոր յարձակում մը չգրեսի ընդ Իշխանապատութեան դեմ։

—Դարտասի կառավարութեան պաշտօնական գեկուցումն. որ Սեւ Լեռան գիտնականի պատասանատուութեանց լուրը կը հերքէր, կառավարապետ կը համանդնի ոյն խարդախութեան ապահովութեանց հեռ, զոր Դարտասի գործակատար Գ. Գարիլ քանի մ'որ առաջ տուած էր վեհ. Ռուսիանին մասնաւոր ուղերձի մը մէջ։ Գ. Գարիլ յայտարարած է թէ, այս կարծեցեալ պատասանութիւնը կը կազմուած երկու երեք գումարտակ զրագիտ ամանդապետի գրիչներու մէջ, որ հարկ եղած էր այս պատասխանը տերգ անելու վիճակին պատասանու։

—Իսկին տարբ կառավարիչ Գարի. փոխ-Գրիչ Սեկրետարի պարտականութեան ներքոյ գտնելու համար յատուկ յանձնարարով Գլիլիմաս տանցած մեկնեցաւ։ Սկսաց Գարիլայի բացերն ոչնաց տասարանութիւնէն չանդնելուն մէկ կողմ մեկնելով Ն. Վսեմութեան ազատերէն Սիլիլիան ազա ձերը խնդիր է. իր գիրին ուղեղեալով Գարի փոխ ի պարտականան համանդնելու մասն 6 90 ոսկիս տարեկան գումարներ ստանելու մասն։

Ծանոթանալիին ոսպայր չեն նշմարեր այս գեկոյցն. զի Սիլիլիան ազա չանդնելու նաեւ կոգմնեանած էր. ոմանք որ խոր Ազան ցրչ մեծագոյն է որ խեղդուի. եթէ նոյն պատասան տրարանի նաեւ ազատ չանդնելուց նաեւ ազատանութիւնէն Ղուլիս էֆ. ազատութեան գնաներ իր չանդնելուսով։

—Սոֆիայէն կը ծանուցանեն թէ Գուլիսիրա յունվար 25ին 400 հազար բուլգարի պիտի վճարէ Բուսիոյ, վերջին պատերազմի միջոցին Գուլիսիրա բռնակալ Ռուսական զորոց ծախուց համար։ [illegible] Ալէքսանդր իշխանն պարտիր է Գուլիսիրոյ մեծանանց ազատ լինելու համար Ալէքսանդր իշխանն պարտիր է Գուլիսիրոյ մեծանանց բանակ մեկնելու համար։ Ալիսիրի գրագրաց ծախուց համար։

Վերջինի Գուլիսիրա զորաց մեծ 20 հազարի հասած է և իշխանն կարգադրած ծգեր որ Գուլիսիրա կարգեալ է հարիւրն 100,000 պատրաստ զորք հանել։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ 20 յունվ.

Գեղեցիկաւեն հեռագիր մը կը հերքի Թանի հրատարակած այն լուրը, որ կը ծանուցանէր թէ Սերբիական կառավարութիւնն ի զեն կոչած է պատնեշի զորոց երկրորդ զօրաց։

Լոնդոն 21 յունվ.

Գարտերգամեան զորձոց ծանրաբարդ Գ. Մ[illegible] իշխանայի ընդհանուր զարուցաց անուանեցաւ։

Կը կարծի թէ Լոնդոն Փարիզի գաղտնամանութեանց նոր զարդ պիտի անուանի և Սիրէնի գեղագեղանի ալ պատերազմական գործոց նոր զարդ։

Տեղի թերեւկրանի հեռագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ Ռուսիա բազմամիս զորք կը դրկի ի Թուրքաստան։

Լոնդոն 21 յունվ.

Ալարդ Խորհրդարանի մէջ կարդացուած Թագաւորի ճառը՝ Գիրմանիոյ լրատուաց կը ծանուցանէ.

Ռանգեր կը մերժէ այն ամէն հարցաւ՝ որ կ'ուզեցի ստրուել գնալ Անգլիոյ հետ միացնալ հիմնելու գործանց։

Ռուս կը յայտնէ Խրատարայի մէջ պատասան վերջին գեղեցիկ վրայ. եթէ հարկ լինի, բացարանի ստրնաց պիտի գիմենք։

Զարգի Ա.հանս Մուսիքար փաստաբան և Պրը Հ. Տ. Ռուսիի պատասանին վրայ խոսելով Թագաւորին հիշեն թէ յիշեալ Թանիքերը անուանած են Խարիին հետ խարդախեցաւ և անգնկոգիր մը յարձակելու համար այն միջոցներուն վրայ. որք հարկաւոր են Եգիպտոսի պատասանութիւնն. և Եգիպտական կառավարութեան անուանանութիւնն ու ազգանութիւնն ապահովելու համար։

Լոնդոն 21 յունվ.

Թագաւորն այսոր միջոցէն երբեմն ժամ մեծ տանիքին Խորհրդարանը գընաց անուանը բանալու համար նոր նստաշրջանը։ Բացման ճառն կը յիշատակէ Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները ընդ անենայն ազգաց։

Եգիպտոսի Անգլիական և Սամ. Գանիլիանանան վրայ խոսելով. Թագաւորն կ'ըսէ թէ անանց պատան է Խարիին հետ խարդախութիւնը անգնկոգիր մը յարձակելու այն միջոցներուն վրայ որք հարկաւոր են Եգիպտոսի պաշտպանութիւնն, և Եգիպտական կառավարութեան անուանանութիւնն ու ազգանութիւնն ապահովելու համար։

Լոնդոն 21 յունվ.

Թագաւորի Թագաւորութեան ճառին այն հատուածն, որ Արեւելեան Բուլգարի կը վերաբերի.

«Արեւելեան Բուլգարի մէջ ապրուստի բանի չարաչար մը ի վեր հանած լինելի բնակչաց բազմանալ, որ է փափուած ազանի Գերիրի գաղտագրագիրներ համար եղած կարգադրութիւններ. ու այս իմ նպատակս եղաւ գունդաւոր ապ իրենց բազմանաց (գրիչներ Գուլիսիրոյ իշխանին կառավարութեան ներքեւ գնալ գանելի, անկիրար պանելով հանգերտ վեհ. Սուլթանին հանան իրաւունքները։

Լոնդոն 22 յունվ.

Բազարի վերաբերեալ հատուածն հեռաբանի է։

«Վերջինս պարտ չլինելով անկիրար պանել Անգլիոյ և Խրատարայի միջեւ խարդախութեան մասնիներն. կը ցանկի որ ապ մեր քանի դեմ բարեկամ գրեալ գրագրութիւններն. ու այս իմ նպատակս եղաւ գունդաւոր ապ իրենց բազմանաց (գրիչներ Գուլիսիրոյ իշխանին կառավարութեան ներքեւ գնալ գանելի, անկիրար պանելով հանգերտ վեհ. Սուլթանին հանան իրաւունքները։

Լոնդոն 22 յունվ.

Բազարի վերաբերեալ հատուածն հեռաբանի է։

«Վերջինս պարտ չլինելով անկիրար պանել Անգլիոյ և Խրատարայի միջեւ խարդախութեան մասնիներն. կը ցանկի որ ապ մեր քանի դեմ բարեկամ գրեալ գրագրութիւններն. ու այս իմ նպատակս եղաւ գունդաւոր ապ իրենց բազմանաց (գրիչներ Գուլիսիրոյ իշխանին կառավարութեան ներքեւ գնալ գանելի, անկիրար պանելով հանգերտ վեհ. Սուլթանին հանան իրաւունքները։

Զարգի Ա.հանս Մուսիքար փաստաբան և Պրը Հ. Տ. Ռուսիի պատասանին վրայ խոսելով Թագաւորն հիշեն թէ յիշեալ Թանիքերը անուանած են Խարիին հետ խարդախեցաւ և անգնկոգիր մը յարձակելու համար այն միջոցներուն վրայ. որք հարկաւոր են Եգիպտոսի պաշտպանութիւնն, և Եգիպտական կառավարութեան անուանանութիւնն ու ազգանութիւնն ապահովելու համար։

Լոնդոն 21 յունվ.

Թագաւորն այսոր միջոցէն երբեմն ժամ մեծ տանիքին Խորհրդարանը գընաց անուանը բանալու համար նոր նստաշրջանը։ Բացման ճառն կը յիշատակէ Անգլիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները ընդ անենայն ազգաց։

Եգիպտոսի Անգլիական և Սամ. Գանիլիանանան վրայ խոսելով. Թագաւորն կ'ըսէ թէ անանց պատան է Խարիին հետ խարդախեցաւ անգնկոգիր մը յարձակելու այն միջոցներուն վրայ

Հոգաբարձութիւնը 1873ի հոգեւոր վարժարանում բարեկարգութեան Ուսումնասիրական հրահանգին համաձայն հանձնում է հանձնաժողովին։ Առաջին խորհուրդը մինչեւ այնքան յիշեալ հրահանգին մէկ մէկ օրինակը հաղորդած է հոգաբարձութեան։

—

Գուսդաբարի գրած Պ. Պաղտասարեան եկեղեցական սեմնարի և քան հրատարակի հանգուցեալ Նշանաւոր բարեկիրթասիրի Կարապետ աղայի ուսումնական տանուտէրութեան տարեդարձին առթիւ, իրավունքեան Դեր. Մաղաքիա Սրբազան հրաւիրած է Ս. Գասարաց մասնաւոր յանձնաժողովը յանձնելու երեքշաբթի օր, յունիս. 13. ի հանգուցեալ մեծարգոյ մեծարելի մէջ նշանաւորեան Աղուսատան գերդաստանին և մէկ համար բարեգործ ազգայնոց, իր սիրելիս բարեգործ։

—

Զմիւռնիոյ Արեւելեան Մասուլ գազետան Հանգիստին Դեղեմերիի և գեղեմերիի մեր ի բանի կարգեալ արդէն մարգարէս հասած են։ Այս մասնաւորապես յոյժ կարեւոր է. և արժանի ուսման կարգի ազգայնոց ընթերցման և ուշադրութեան։ Թանկագին ազգ մեր անձնուէր տիրանիներն է ոչ այ ժամանակը կը ներեն մեզ արտասանել անոր կարեւոր յոյսերանոնի, ուստի պարտ կ՚ հանարիր մասնաւորապես հրատարել գազետարան հասարակաց. Բիրեն, որ ուշի ուշով կարդայ յիշեալ Գազ. Հանդիսի փարիզի մեր ի բերն որ հնարաւորութեան արձագանք և գան ձեզ։

—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՇԱՎԱՐԿ

—

Տեղւոյս Հայ հասարակութիւնն և անդամագրեալս բոլոր Ազգն ուշադիր եղեալ թեղեմեանց պիտի իմանայ Սարգիսեանց գերդաստանի տեղ, Վանեցոյ Յակոբ. Հիշեալին ազգայնէն բարեկարգը. Ս. Մեսրոպեան վարժարանն ի հիմանց կառուցանելու համար առ Աստն. Ս. Առաքելոյ հայրն ըրած նոր առաքելութիւն, առանց սակայն զարմանալու այսոցնի գեղեցիկ առաքելութիւն մը։ Վասն զի արդէն Սարգիսեանց Հարազատաց բարեգործութեան մի հոյակապ կիսակարգ. այս է՝ Ազգայնի հիւանդանոցը բարձրանալն հանգիստի բարեգործութեան մի մեծ հոյլ. գրատան մ՚ էր նաեւ յանձնելիանան նորանոր նեռանարիներու. որ սահմանուած են Սարգիսեանց գերդաստանն Ազգին անմեծ բարեբարեաց սանդիսն կարգը գանել։

Եւ արդարեւ՝ Վանեմ. Յակոբ. Հիշեալ. ամ Սարգիսեանց. որ մեռաւոր հրամայ է Ազգին պիտանեաց և քանի անեցեալ Ս. Մեսրոպեան վարժարանի ոյժմեան հին յիշերին անդարմանութեան և անձկութեան. ուսկոր իսաւած է այս մեծին Աստն. Մեկրիանեցի Սրբազանի հետ և ապէ իսաւակութեանց արդիւնքն ասա ապարդ դարձանելու հասարակաց է Վանեմ. Բարեբարը յանանի համանաս իր յանանիկներեր և ազգայնէն գիտաստանութիւնն ու փարեբը կը հարդեցեն Ն. Սրբազանութեան և նոր հայաչէն վարժարանի մը յանանիկեր պատրաստել կուտայ։

Սրբազան Աստն. Հարդը Գասա. Գազգանեան մասանդ Ներկայացնելով Վանեմ. Բարեբարին կամքը. ըստ. ժամանակաւ ի ընդունուած և ի գործուած յանանի գերդաստանաց ամենայն Ազգին ընդունելի երախտագիտութիւնն ի պատանի յանանարիս Վանեմ Բարեբարին. Աստն. Ներկայ ամ. ապա 15ին Աստն. Տ. Մեսրոպեանցի Սրբազան ընկերակցութեամբ Գասա. Գազգանեան մասանդ անցանց, որք են Մեծ. Դա. Տեվանեան, Դեղերդ Աղասեան. Մինաս Արզարարեան, Գեորգ Տիրկիրեան Լիկեանների, և Գ. Լուսաեն. խորհրդոյ անդամներէն Մեծ. Լուսանիկ Գալեանեան, ոչարեն Մեսրոպեան. Յոյնոր Ձեկեանեան Լիկեանների և Երկուսն փարժարանս Տեսուչ Պ. Մարտիրեան, Վանեմ. Յակոբ. Հիշեալին ոյժմեանը գեղաց. ուր ոյժմեանը ընդունելութիւնն մը գտնեցաւ. Վանեմ. Բարեբարն ի հիմանց կառուցանելոյս առաջարկելով Ս. Մեսրոպեան վարժարանն, և արարարեր բարեմտութիւնները ընելով Ազգայնոց Սարգիսեանց Գասա. Գազգանեան Վանեմ. Յակոբ. Հիշեալին և իր Ազնուապէս գերդաստանին բարեգործութեան և երկանութեան համար, զարմանք անձնից օգտակար և ասանուանամանց նպատակի և ամենեն արձանագրեալ Վանեմ. Յակոբանեանց Հիշեալին արտաքոյս նոյնիս պատասխանեց մէկ ազգային օրեր ու միութեամբ ամենեն յանանարիս կը գանէ, թէ բնը իր մեծանուն բարեկիրթասակ հարազատին հետ փարուց արդէն նպատակ ունէր, ինչպէս գիտէ նաեւ Ս. Աստուածորդի, փերարիսեալ Ս. Մեսրոպեան վարժարանն և ուրեմն ի այսոր որ Աստուած կ՚ազնէ իրեն իր և իր հարազատի փափաքը կատարելու։

Եւ Մեծ. Լուսանիկ Հիշեալին Գասա. Գազգանեան Գասա. Գասա. խորհրդոյ կոչով իսաւելով ըստ արժանաւոր գեղանանց Գասա. Բարեբարին մէկ՝ ընդարձ նպատակը և մէկ՝ ազգ հիմնարկութեան Ազգին համար ու նեցան մեծ նշանակութիւնը։ Բայց երբեմն փարժարանս Տեսուչ բոլոր ազգեցեալ նշանակութեանց զգայանեց թէ՝ ընդարձակ և ազգի պիտանի յարմար կրթական հաստատութիւններն ինչ մեծ գերբերութիւններ կրնան ազգին բարեբարեան և մասնաւոր յանանկիներեան և մէկ օրերան եղբայրասիրութեան արժանի է վերանալոյ բարեբարը։

Ա. Հանգանգեանի անասնանութեան նեմ նաեւ՝ մէկեւ Վանեմ. Ազգարարեանց Յակոբանեան հիշեալին հրաւիրեց Աստն. Սրբազան և ապատանութիւնն իրեն անգանանիչ լինելու, բայց անձեր լիներ ներկայանալ ցեղ ուրեմանեան ինքնեան։

Ինքնագրին կը փարեանք նաեւ. հրաւարարեալ Վանեմ. Յակոբանեանց հիշեալ. ազգայնէն առանցքին գիրն, Նշանեալ Աստն. Սրբազանին պատասխանն ան ուր, յանանարեալ մեռանգանդ մէկ պատասխանան հրամանն արդէն հրամ է և չուտով պիտի քանդի փարժարանի չինութիւնը։

Ինքնագրին Արարան Հարդ.

Ներկայ ուրախութեամբ կը փարեամ տանանանել Ձեր Սրբազնութեան որ ուղղեալ Ինքնագրանդ Ամենայնոյ Ազգայնի Ս. Մեսրոպեան վարժարանի ի հիմանց վերակենալու փափաքը ուշիմ. փարեանք մէջ որ ի փարեալ և ի կենդանութեան նանդանդեալ Հարազատ Եղբարս՝ մեր բնանանդեան ուշնանարեան բանարարեան։

Ոչ փարեանք իրաւարարեալ պատուէր մանանանի հասած հարարեալ՝ ուստ կը ստեղծեցեն. և կը յանանամ որ իմ ոյժերիս Ազգս փարեանեան և հարանաց դարդոց մի ուսանելի ոյժի, յոյժանի խնայէ իր բարեբարեան և նիրանան ջանքը նոյն փարեարանն ասելի բարեր գրէց մէջ պատանիկ։

Ը. Բարեբարեալ. Ամենապարեալ Աստուած Հարդ. որ ցնեալեան ձեռնարկութեանդ յաստ բարեհաճեց Ազգին փանան և գիտարարեանեանեն ապա մասնն. ինքէ ուսի. գրամ հարարեալ բեռ. որամ մեռամ ցեղարարեալ։

Ազգ. Վանեմ. Յակոբ.

Ներ՝ Վանեմ. Սրբազան Հարդ.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՑՑ

1886

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՅԼ ԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԵՆԻՔԻ ԳՐԱՏՈՒՆ

(ԱՐՏԱՔԻՆ)

ԳԻՆ 3 ՂՐՈՒՇ

ԳԱՐՈՒՆԱՅԻՆ ՀԱՐԱՐՈՒՄՆԵՐ

Արարատ եւ Դարանալիք գաւառ. — Ջարգարի Մեծերը, եւ Ղարսի գաւառ. — Ծանրի Մամիքոնեան. — Աւանդի Նուրերդեան գաւառն. — Նորմանդիա Բն Դրան. — Մեծ գաղութաւորք մեր գաղութարարներ. — Հրամանատարք բանակաց. — Կռուողներ Նուրդանի, Ռոբերտի, եւ Ալբերտեան Ներսեսի. — Ազատամարտեալ Խաչատուր. — Ծառայ կիսապարոնք. — Գրագրաբանք եւ Աստուածաբան. — Ամենեան գնացեալք. — Դեռեւանք եւ Հիւսիսային ասար Տէրութեանցին. — Պարսկաստանի Վիճակագրութիւն Թարգմանչաց. — Հայոց ազատամարտը եւ գաղութարարութիւն Հայոց. — Հայաստանի Վերջին Թագաւորք. — Ազգայնի Ընդ. Մարդիկ. — Ազատեալ ազգեան Ինքնիշխան Գանձակեցոյ եւ Վիճակագրութիւն Ի. Գոյազ. — Գրագրաբանք եւ Գրագրութիւն Ի. Գոյազ Թարգմանչաց. — Գրագրաբանք եւ ազգ. Տէրութիւն. — Հայոց Գրագրաբանք. — Գեղարուեստ եւ ազգ. Տէրութիւն. — Հայոց Գրագրաբանք. — Գեղարուեստ Հոգ հաստատութիւն. — Գաստատ Գեղարուեստ գրագրաբանք. — Բիբլիոն քաղաքներն եւ Գրեանոցներ. — Փաստաբանք Ամենեան եւ ազգ. գրագրաբանք. — Աշխատասիրութիւն. — Հիմնադիր եւ գրագրական հրատարակութիւնք գրեանոցի անուանք. — Գրագրաբանք գրագրաբանք. — Վիճակագրութիւն [illegible] ազգ. գրագրաբանք. — Գեղարուեստ Խոսք. Գ. Գոլիա

ՍԱՀՄԱՆ. — Ամբ. գրագրաբանք գրագրաբանք ազգ. 500 եր. գրագրաբանք գրագրաբանք գրագրաբանք եւ գրագրաբանք գրագրաբանք գրագրաբանք